

Pagna ewlenija>Flus/Talbiet monetarji>Talbiet żgħar

Talbiet żgħar

il-Kroazja

1 L-eżistenza ta' proċedura speċifika għat-talbiet iż-żgħar

Fir-Repubblika tal-Kroazja, it-talbiet żgħar huma rregolati mid-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 457-467 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili (*Zakon o parničnom postupku*) (*Narodne Novine* (NN; Il-Gazzetta Uffiċjali tar-Repubblika tal-Kroazja), Nri 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 u 70/19) filwaqt li l-proċedura Ewropea għal talbiet żgħar skont ir-Regolament (KE) Nru 861/2007 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Lulju 2007 li jstabbilixxi Proċedura Ewropea għal Talbiet Żgħar hija rregolata mid-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 507o - 507ž tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili.

1.1 L-ambitu tal-proċedura, il-limitu

Proċeduri għal talbiet żgħar quddiem il-qrati municipali (*općinski sudovi*) tfisser tilwima li fiha t-talba tkun għal ammont ta' mhux aktar minn HRK 10,000.00. Fil-proċeduri quddiem il-qrati kummerċjali (*trgovački sudovi*), il-proċeduri għal talbiet żgħar huma tilwimiet li fihom it-talba tkun għal ammont ta' mhux aktar minn HRK 50,000.00.

Il-proċeduri għal talbiet żgħar jinkludu wkoll dawk li fihom it-talba ma tikkonċernax flus, iżda fejn ir-rikorrent ikun qabel minflok li jirċievi somma ta' mhux aktar minn HRK 10,000.00 (il-qrati municipali) jew HRK 50,000.00 (il-qrati kummerċjali) sabieħ jissodisfa t-talba.

Il-proċeduri għal talbiet żgħar jinkludu wkoll dawk li fihom is-sugġett tat-talba mhuwiex flus, iżda l-konsenja ta' proprjetà mobbli, li l-valur tagħha, skont ir-rikorrent, ma jaqbiżx is-somma ta' HRK 10,000.00 (il-qrati municipali), jew HRK 50,000.00 (il-qrati kummerċjali).

Skont l-arranġamenti attwali għall-proċeduri Ewropej għal talbiet żgħar, ir-Regolament (KE) Nru 861/2007 jiġi applikat jekk il-valur tat-talba ma jkunx ta' aktar minn EUR 2,000 fil-mument li tiġi riċevuta l-formola tat-talba mill-qorti jew mit-tribunal b'guriżdizzjoni, minbarra l-imgħax, l-ispejjeż u t-tariffi kollha.

1.2 Kif tiġi applikata l-proċedura

Il-proċeduri għal talbiet żgħar jitmexxew quddiem qorti lokali jew kummerċjali skont ir-regoli dwar il-guriżdizzjoni *ratione materiae* previsti fl-Artikoli 34 u 34b tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili. Il-proċeduri għal talbiet żgħar jinbdeu billi tiġi pprezentata talba lill-qorti kompetenti, jiġifieri billi tiġi pprezentata applikazzjoni għal eżekuzzjoni abbażi ta' dokument awtentiku lil nutar pubbliku meta tkun għet ipprezentata oġġezzjoni ammissibbli għal mandat ta' eżekuzzjoni fi żmien debitu.

1.3 Formoli

Il-formoli, talbiet oħrajn jew id-dikjarazzjonijiet jiġu pprezentati bil-miktub, b'fax jew b' - juntużaw biss għall-proċeduri Ewropej għal talbiet żgħar skont ir-Regolament (KE) Nru 861/2007.

Ma hemm ebda formola oħra stabbilita sabieħ tinbeda azzjoni fi proċeduri għal talbiet żgħar.

1.4 Assistenza

L-Att dwar il-Proċedura Ċivili ma għandu ebda dispożizzjoni partikolari dwar l-għajnuna legali fil-proċeduri għal talbiet żgħar. Rikorrent jista' jkun irrappreżentat minn avukat matul proċedura għal talbiet żgħar.

Jekk ir-rekwiżiti tal-Att dwar l-Għajnuna Legali b'Xejn (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) (NN Nri 143/13 u 98/19) ikunu ġew issodisfati, il-litiganti għandhom id-dritt għal għajnuna legali bla ħlas.

L-informazzjoni dwar l-iskema ta' għajnuna legali b'xejn fil-Kroazja tinsab fis-sit web li ġej: <https://pravosudje.gov.hr/besplatna-pravna-pomoc/6184>.

1.5 Regoli dwar is-smiġh tal-provi

Fi proċeduri għal talbiet żgħar, il-partijiet iridu jipprezentaw il-fatti kollha li fuqhom jibbażaw it-talba tagħhom sa mhux aktar tard minn meta jipprezentaw l-azzjoni jew id-dikjarazzjoni ta' difiża, kif ukoll jipprezentaw kwalunkwe xhieda meħtieġa li ssostni l-fatti pprezentati.

Fi proċeduri għal talbiet żgħar li jikkonċernaw oġġezzjoni għal ordni ta' ħlas, ir-rikorrent ikun obligat jipprezenta l-fatti kollha li qed jibbażaw il-pretensjonijiet tiegħu fuqhom u li jipprezenta kwalunkwe evidenza meħtieġa biex isostni l-fatti pprezentati sa mhux aktar tard minn meta ssir is-sottomissjoni l-qorti fi żmien 15-il jum wara li jirċievi d-deċiżjoni li tħassar l-ordni tal-ħlas.

Fi proċeduri għal talbiet żgħar li jikkonċernaw oġġezzjoni għal ordni ta' ħlas, l-intimat ikun obligat jipprezenta l-fatti kollha li jibbaża l-pretensjonijiet tiegħu fuqhom u li jipprezenta kwalunkwe evidenza meħtieġa biex isostni l-fatti pprezentati sa mhux aktar tard minn 15-il jum wara li jirċievi s-sottomissjoni tar-rikorrent fejn ir-rikorrent jipprezenta l-fatti kollha li jkun qed jibbaża il-pretensjonijiet tiegħu fuqhom u jipprezenta kwalunkwe evidenza meħtieġa biex isostni l-fatti pprezentati.

Il-partijiet jistgħu jipprezentaw fatti ġodda jew iressqu evidenza ġdida f'seduta preliminari, biss jekk, mingħajr ma jkollhom ebda ħtija, ma jkunux jistgħu jipprezentawhom jew iressquhom fid-dikjarazzjoni ta' azzjoni jew difiża jew fis-sottomissjonijiet skont id-dispożizzjonijiet imsemmija hawn fuq li jstabbilixxu l-fatti kollha li jkun qad jibbażaw il-pretensjonijiet tagħhom fuqhom u jipprezentaw l-evidenza biex isostnu l-fatti pprezentati.

Kuntrarju għad-dispożizzjoni msemmija hawn fuq, il-fatti u l-provi ġodda pprezentati jew imressqa mill-partijiet fis-seduta ta' smiġh preliminari jiġu injorati mill-qorti.

Id-dispożizzjonijiet ġenerali tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili japplikaw għall-kumpilazzjoni tax-xhieda. Għalhekk, il-provi fi proċeduri għal talbiet żgħar jistgħu jikkonsistu fi spezzjonijiet, dokumenti, dikjarazzjonijiet ta' xhieda, rapporti ta' esperti ordnati minn qorti u xhieda mogħtija mill-partijiet u hija l-Qorti li tiddeċiedi liema mill-provi pprezentati jridu jintużaw sabieħ jiġu stabbiliti l-fatti tal-każ.

Aktar informazzjoni dwar il-provi u l-gbir tal-provi hija stabbilita fil-pakkett ta' informazzjoni intitolat '**Il-gbir tal-provi – Ir-Repubblika tal-Kroazja**' (*Izvođenje dokaza – Republika Hrvatska*).

1.6 Proċedura bil-miktub

Il-proċeduri għal talbiet żgħar isiru bil-miktub.

Fil-proċeduri għal talbiet żgħar, it-talba dejjem tiġi notifikata lill-intimat biex dik il-parti tkun tista' tissottometti l-osservazzjonijiet, u meta l-qorti tħarrek lill-partijiet għas-smiġh preliminari tinfirmahom li: r-rikorrent jitqies li jkun irtira l-azzjoni jekk jonqos milli jattendi s-seduta preliminari; ma jista' jiġi pprezentat ebda fatt ġdid jew ma tista' titressaq ebda prova f'dik is-seduta, ħlief fil-każijiet imsemmija fis-sitt paragrafu tal-Artikolu 461a tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili (fejn, mingħajr ma jkollhom tort huma, il-partijiet ma jkun tħallew jipprezentaw ebda fatt u ebda prova fit-talba jew fir-risposta tal-intimat jew fis-sottomissjonijiet imsemmija fit-tielet u r-raba' paragrafi tal-Artikolu 461a tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili); se ttemm il-proċedura għal deċiżjoni preliminari u se torganizza s-seduta prinċipali waqt is-seduta preliminari ħlief meta dan ma jkunx possibbli minħabba ċ-ċirkustanzi tal-każ, kif imsemmi fis-sitt paragrafu tal-

Artikolu 461a tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili; u d-deċiżjoni tista' tiġi appellata biss fuq il-bażi ta' applikazzjoni żbaljata tal-liġi sostantiva u ta' ksur materjali tad-dispożizzjonijiet dwar il-proċedura ċivili msemmija fit-tieni paragrafu tal-Artikolu 354 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili, minbarra l-punt 3 ta' dak il-paragrafu, li huma:

- il-punt 1 – jekk tingħata sentenza bl-involvement ta' mħallef li kellu jiġi rikuzat skont il-liġi (il-punti 1 sa 6 tal-Artikolu 71 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili) jew li kien eskluż b'deċiżjoni tal-qorti, jew bl-involvement ta' persuna li mhix imħallef;
- il-punt 2 – jekk tkun ittiehdet deċiżjoni dwar talba f'tilwima li ma tkunx taqa' taht il-kompetenza ġudizzjarja (l-Artikolu 16 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili);
- il-punt 4 – jekk, kuntrarju għall-Att dwar il-Proċedura Ċivili, il-qorti tkun ibbażat id-deċiżjoni tagħha fuq dispożizzjonijiet inammissibbli mill-partijiet fir-rigward tat-talba (it-tielet paragrafu tal-Artikolu 3 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili);
- il-punt 5 – jekk, kuntrarju għall-Att dwar il-Proċedura Ċivili, il-qorti tkun tat sentenza bbażata fuq l-ammissjoni tat-talba, sentenza bbażata fuq ir-rinunzja tal-pretensjoni, sentenza inadempjenti jew sentenza mingħajr proċess;
- il-punt 6 – jekk, minhabba azzjonijiet illegali u, speċifikament, minhabba nuqqas ta' notifika, kwalunkwe waħda mill-partijiet ma tkunx ingħatat l-opportunità li tinstema' mill-qorti;
- il-punt 7 – jekk, kuntrarju għall-Att dwar il-Proċedura Ċivili, il-qorti caħdet it-talba ta' parti biex tuza l-lingwa jew l-alfabett tagħha fil-proċedimenti u biex issegwi l-andament tal-proċedimenti fil-lingwa tagħha, u l-parti ressqet appell għal dawk ir-raġunijiet;
- il-punt 8 – jekk persuna li ma tistax tkun parti fil-proċedura tkun ipparteċipat fiha bħala rikorrent jew bħala intimat, jew jekk persuna ġuridika ma kinitx irrappreżentata bħala parti minn persuna awtorizzata, jew jekk parti inkapaċi ma kinitx irrappreżentata minn rappreżentant legali, jew jekk ir-rappreżentant legali jew l-avukat fil-fatt ma kellhomx l-awtorizzazzjoni meħtieġa sabiex jipprattikaw jew jiehdu ċerti azzjonijiet proċedurali, jew meta azzjonijiet proċedurali ma kinux awtorizzati sussegwentement;
- il-punt 9 – jekk tkun ittiehdet deċiżjoni dwar talba li l-litigazzjoni fir-rigward tagħha kienet diġà pendenti, jew li diġà ngħatat sentenza legalment effettiva dwarha, jew jekk diġà tkun instabet soluzzjoni bil-qorti jew soluzzjoni li, skont leġiżlazzjoni speċjali, ikollha l-karatteristiċi ta' soluzzjoni bil-qorti;
- il-punt 10 – jekk il-pubbliku kien eskluż mis-seduta prinċipali, b'mod li jmur kontra l-liġi;
- il-punt 11 – jekk is-sentenza jkollha difetti li minhabba fihom ma tkunx tista' tiġi eżaminata u, b'mod partikolari, jekk il-parti operattiva tas-sentenza tkun inkomprensibbli, jekk il-parti operattiva tkun awtokontradittorja jew jekk tikkontradixxi r-raġunijiet għas-sentenza, jew jekk is-sentenza ma tispeċifikax ir-raġunijiet għall-fatti deċiżivi, jew jekk ikun hemm kontradizzjoni rigward il-fatti deċiżivi bejn dak li huwa speċifikat fir-raġunijiet għas-sentenza dwar il-kontenut tad-dokumenti jew il-minuti relatati max-xhieda mogħtija matul il-proċedimenti u d-dokumenti u l-minuti attwali nfishom;
- il-punt 12 – jekk is-sentenza teċċedi t-talba;
- il-punt 13 – jekk tkun ittiehdet deċiżjoni dwar talba li ma tkunx giet ippreżentata fil-ħin, li jfisser li kellha tiġi miċhuda bħala inammissibbli (l-ewwel paragrafu tal-Artikolu 282 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili);
- il-punt 14 – jekk il-proċedura stabbilita fil-liġi għall-medjazzjoni jew soluzzjoni alternattiva oħra ma saritx qabel ma tressqet it-talba, li fisser li t-talba kellha tkun miċhuda.

Jekk il-parti jkollha residenza permanenti jew temporanja barra mir-Repubblika tal-Kroazja u l-indirizz tagħha jkun magħruf, id-dokumenti tal-qorti jiġu nnotifikati skont ir-regoli internazzjonali vinkolanti fuq ir-Repubblika tal-Kroazja u skont il-leġiżlazzjoni tal-UE, speċifikament fir-rigward tal-proċedura msemmija fl-Artikolu 13 tar-Regolament (KE) Nru 861/2007.

1.7 Il-kontenut tas-sentenza

Billi ma teżisti ebda dispożizzjoni speċjali dwar il-kontenut tas-sentenza fi proċeduri għal talbiet żgħar, japplikaw id-dispożizzjonijiet generali tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili, jiġifieri l-Artikolu 338 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili, li jiddikjara li verżjoni bil-miktub tas-sentenza trid tinkludi introduzzjoni formali, parti operattiva u dikjarazzjoni tar-raġunijiet.

L-introduzzjoni tas-sentenza jrid ikun fiha: indikazzjoni li s-sentenza qed titfhabbar fisem ir-Repubblika tal-Kroazja; it-titolu tal-qorti; l-isem u l-kunjom tal-imħallef uniku jew li jippresjedi, tal-imħallef-relatur u tal-membri tal-bord, l-isem u l-kunjom jew it-titolu, in-numru tal-identifikazzjoni personali u r-residenza jew l-uffiċċju rreġistrat tal-partijiet, tar-rappreżentanti legali u tal-aġenti tagħhom; indikazzjoni qasira tas-sugġett tat-tilwima; id-data ta' meta giet konkluza s-seduta prinċipali; indikazzjoni tal-partijiet, ir-rappreżentanti legali u l-aġenti tagħhom li attendew dik is-seduta prinċipali; u d-data meta ngħatat is-sentenza. Il-parti operattiva tas-sentenza trid tinkludi d-deċiżjoni tal-qorti dwar l-aċċettazzjoni jew iċ-ċaħda ta' talbiet fuq il-merti u talbiet sekondarji, kif ukoll deċiżjoni dwar l-eżistenza jew in-nuqqas ta' eżistenza tat-talba mressqa għal soluzzjoni (l-Artikolu 333 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili).

Fid-dikjarazzjoni tar-raġunijiet il-qorti tiddekrivi fil-qosor it-talbiet tal-partijiet, il-fatti li pprezentaw u l-provi li dawk il-pretensjonijiet huma bbażati fuqhom. Il-qorti tindika wkoll u tispjega liema minn dawk il-fatti ppruvat tistabbilixxi, għaliex u kif stabbilixxiet dawk il-fatti, u jekk stabbilithomx billi semgħet xhieda, xi provi tressqu u għaliex u kif giet ievalutata. Il-qorti tiddikjara speċifikament liema dispożizzjonijiet tal-liġi sostantiva ġew applikati fid-deċiżjoni dwar it-talbiet tal-partijiet u tiddikjara l-pożizzjoni tagħha, jekk ikun meħtieġ, fuq il-fehmiet tal-partijiet dwar ir-raġunijiet legali għat-tilwima u dwar kwalunkwe mozzjoni jew oġġezzjoni li dwarha ma stabbilietx ir-raġunijiet fid-deċiżjonijiet li hija ħadet matul il-proċedimenti.

Id-dikjarazzjoni tar-raġunijiet ta' sentenza inadempjenti, sentenza bbażata fuq l-ammissjoni ta' talba jew sentenza bbażata fuq rinunzja tal-pretensjoni trid tindika biss ir-raġunijiet għall-ghoti ta' tali sentenzi.

1.8 Rimbors tal-ispejjeż

Deċiżjoni dwar ir-rimborż tal-ispejjeż għal proċeduri għal talbiet żgħar tinħareġ fuq il-bażi tad-dispożizzjonijiet generali tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili; il-parti li tiffel kawża kompletament tkun obbligata tirrimborza l-ispejjeż tal-parti opposta u tal-intervenjent tagħha.

Jekk il-partijiet jirbħu parzjalment fil-każ, il-qorti l-ewwel tiddetermina l-perċentwal ta' rebħ ta' kull wieħed minnhom u mbagħad tnaqqas il-perċentwal tar-rebħ tal-parti li tirbaħ inqas mill-perċentwal tar-rebħ tal-parti li tkun rebħet iktar, u wara dan tistabbilixxi l-ammont tal-ispejjeż speċifiċi u totali tal-parti li tirbaħ iktar fil-każ li kien meħtieġ għat-twettiq korrett tal-proċedura u mbagħad tirrimborza lil dik il-parti għall-parti ta' dawn l-ispejjeż totali li jikkorrispondu għall-perċentwal li jifdal wara li tqis il-perċentwali ta' suċċess tal-partijiet fil-kawża. Il-proporzjoni ta' rebħ fil-każ jiġi vvalutat fuq il-bażi tal-pretensjonijiet milqugħa, filwaqt li jitqies ukoll ir-rebħ fil-prezentazzjoni tal-provi ta' sostenn għall-pretensjonijiet.

Irrispettivament minn dan ta' hawn fuq, il-qorti tista' tordna lil kull parti tirrimborza lill-parti l-oħra għal spejjeż speċifiċi skont l-ewwel paragrafu tal-Artikolu 156 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili, li jiddikjara li, irrispettivament mill-eżitu tal-kawża, parti trid tirrimborza lill-parti opposta għall-ispejjeż imġarrba minhabba fiha jew inkella minhabba avveniment li tkun batiet.

Jekk il-partijiet kellhom bejn wieħed u ieħor l-istess grad ta' rebħ fil-każ, il-qorti tista' tordna lil kull parti għorr l-ispejjeż tagħha jew lil parti minnhom biex tirrimborza lill-oħra biss għal spejjeż speċifiċi skont l-ewwel paragrafu tal-Artikolu 156 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili.

Il-qorti tista' tiddeċiedi li parti minnhom għandha tħallas l-ispejjeż kollha mgarrbin mill-parti opposta u mill-intervenjent tagħha, jekk il-parti opposta tkun tilfet biss parti relativament minuri mill-pretensjoni tagħha u ma jkunux iġġarrbu spejjeż separati għal dik il-parti.

Madankollu, irrispettivament mill-eżitu tal-kawża, parti hija obbligata tirrimborza kwalunkwe spiża tal-parti opposta li tirriżulta minhabba fiha jew minhabba avveniment li tkun batiet.

1.9 Il-possibilità ta' appell

L-appelli huma rregolati mid-dispożizzjonijiet ġenerali tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili. Skont dawn id-dispożizzjonijiet, fil-proċeduri għal talbiet żgħar, il-partijiet jistgħu jressqu appell kontra s-sentenza jew id-deċiżjoni tal-ewwel istanza fi żmien 15-il jum mid-data tat-traskrizzjoni tas-sentenza jew tad-deċiżjoni nnotifikata.

Is-sentenza jew id-deċiżjoni li tagħlaq il-proċeduri tat-talbiet iż-żgħar jistgħu jigu appellati biss fuq il-bażi tal-applikazzjoni żbaljata tal-ligi sostantiva u ta' ksur materjali tad-dispożizzjonijiet dwar il-proċedura ċivili msemmija fit-tieni paragrafu tal-Artikolu 354 tal-Att dwar il-Proċedura Ċivili, minbarra l-ksur imsemmi fil-punt 3 ta' dak il-paragrafu.

L-añħar aġġornament: 23/06/2022

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdañħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhix fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.